

Informe 29/2023, de 5 de desembre, de la Junta Consultiva de Contractació Pública de Catalunya (Comitè de Preus de Contractes)

Assumpte: estructura de costos proposada per l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat relatiu al contracte de serveis de neteja viària, recollida de residus i neteja de clavegueram.

ANTECEDENTS

1. L'article 103 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP), estableix que els preus dels contractes del sector públic poden ser objecte de revisió periòdica i predeterminada, en determinades circumstàncies, prèvia justificació i de conformitat amb el que preveu el Reial decret 55/2017, de 3 de febrer, que desenvolupa la Llei 2/2015, de 30 de març, de desindexació de l'economia espanyola (RD 55/2017), entre altres, en cas de contractes en què el període de recuperació de la inversió sigui igual o superior a cinc anys. Així mateix, també disposa que "previa justificación en el expediente, podrá admitirse la revisión de precios en los contratos (...) aunque su período de recuperación de la inversión sea inferior a cinco años siempre que la suma de la participación en el presupuesto base de licitación del contrato de las materias primas, bienes intermedios y energía que se hayan de emplear supere el 20 por ciento de dicho presupuesto". A aquest efecte, preveu que "la revisión solo podrá afectar a la fracción del precio del contrato que presenta dicha participación", que "el pliego deberá indicar el peso de cada materia prima, bien intermedio o suministro energético con participación superior al 1 por ciento y su respectivo índice oficial de revisión de precios" i que "no será exigible para la inclusión en los pliegos de la fórmula de revisión a aplicar al precio del contrato la emisión de informe por el Comité Superior de Precios de Contratos del Estado". A més, també estableix que "salvo en los contratos de suministro de energía, cuando proceda, la revisión periódica y predeterminada de precios en los contratos del sector público tendrá lugar en los términos establecidos en este capítulo, cuando el contrato se hubiese ejecutado, al menos, en el 20 por ciento de su importe y hubiese transcurrido un año desde su formalización".

Per la seva banda, l'article 9 del RD 55/2017, relatiu a la revisió periòdica i predeterminada de preus en els contractes del sector públic diferents dels contractes d'obres i dels contractes de subministrament de fabricació d'armament i equipament de les administracions públiques, fixa el contingut que ha de tenir la memòria que acompanyi l'expedient de contractació, així com les previsions respecte de la revisió de preus que s'han d'especificar en els plecs, i estableix que la revisió no pot tenir lloc transcorregut el període de recuperació de la inversió del contracte.

Així mateix, d'acord amb l'apartat 7 d'aquest article 9, per als contractes amb un preu igual o superior a cinc milions d'euros, l'òrgan de contractació ha d'incloure en l'expedient de contractació un informe preceptiu valoratiu de l'estructura de costos emès, en l'àmbit de Catalunya, pel Comitè de Preus de Contractes de Catalunya, i que a aquests efectes l'òrgan de contractació ha de: a) Sol·licitar a cinc operadors econòmics del sector la remissió de la seva estructura de costos; b) Elaborar una proposta d'estructura de costos de l'activitat utilitzant, sempre que sigui possible, la informació de les respostes que rebí dels operadors econòmics; c) Sotmetre la seva proposta d'estructura de costos a un tràmit d'informació

pública per un termini de 20 dies; i d) Remetre la seva proposta d'estructura de costos a aquest Comitè de Preus de Contractes de Catalunya.

2. L'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat va trametre a la Secretaria Tècnica de la Junta Consultiva de Contractació Pública la sol·licitud d'informe preceptiu valoratiu de l'estructura de costos referent al *contracte de serveis de neteja viària, recollida de residus i neteja de clavegueram* (d'ara endavant, el Contracte), juntament amb la documentació següent:

- Plec de clàusules administratives particulars (PCAP) i plec de prescripcions tècniques del Contracte (PPT).
- “Informe para una propuesta de estructura de costes y la fórmula de revisión de precios del contrato de saneamiento urbano de l'Hospitalet de Llobregat”, signat per un consultor extern en data 16/06/2023.
- Estructures de costos informades pels operadors econòmics consultats.
- Resolució del tinent d'Alcaldia, titular de l'Àrea d'Hisenda i Urbanisme, signada el 24/07/2023, d'aprovació de la proposta d'estructura de costos del Contracte.
- Publicació al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona (BOPB), de 02/08/2023, de l'edicta referent a la Resolució núm. 10752/2023, de data 24 de juliol, signada pel tinent d'alcaldia titular de l'Àrea d'Hisenda i Urbanisme, d'aprovació de la proposta d'estructura de costos resultant de la consulta efectuada a diversos operadors del sector, als efectes de poder determinar la fórmula de revisió de preus del Contracte.
- “Memoria del estudio del período de recuperación de la inversión y de los flujos de caja” del Contracte, signat per un funcionari de l'Ajuntament en data 28/09/2023.
- Certificat de la vicesecretària – secretària tècnica accidental de la Junta de Govern Local de l'Ajuntament, signat el 04/10/2023, referent a la no presentació d'al·legacions al tràmit d'informació pública de la proposta d'estructura de costos del Contracte.
- Informe justificatiu de la necessitat i idoneïtat del Contracte, signat pel cap del Servei de Neteja Urbana i Biodiversitat i la directora de Serveis d'Espai Públic, Urbanisme i Sostenibilitat, en data 13/10/2023.
- Resolució del tinent d'Alcaldia, titular de l'Àrea d'Hisenda i Urbanisme, signada el 20/10/2023, de petició de l'informe preceptiu sobre la proposta d'estructura de costos del Contracte al Comitè de Preus de Contractes de Catalunya.
- Arxius en format Excel del càlcul dels fluxos de caixa i dels costos del Contracte.

3. La proposta d'estructura de costos del Contracte, aprovada per la Resolució núm. 10752/2023 del tinent d'alcaldia titular de l'Àrea d'Hisenda i Urbanisme i publicada al BOPB del 02/08/2023 és la següent:

GASTOS DE PERSONAL			72,23%
GASTOS EN BIENES CORRIENTES Y SERVICIOS EXTERIORES			
a) Consumos para la prestación del servicio			
	i) Electricidad		1,25%
	ii) Mantenimiento y reparaciones		3,70%
	iii) Gas		4,40%
	iv) Compras de otros bienes y suministros		3,48%
b) Otros costes			
	i) Amortizaciones		8,32%
	ii) Gastos financieros		0,50%
	iii) Tributos		0,10%
GASTOS GENERALES			3,39%
BENEFICIO INDUSTRIAL			2,63%
TOTAL			100,00%

CONSIDERACIONS

1. Competència del Comitè de Preus de Contractes de Catalunya

D'acord amb l'article 17 del Decret 118/2023, de 27 de juny, pel qual s'estableix la composició i el règim jurídic de la Junta Consultiva de Contractació Pública de Catalunya, correspon al Comitè de Preus de Contractes de Catalunya informar sobre l'estructura de costos dels contractes del sector públic diferents dels contractes d'obres i dels contractes de subministrament de fabricació d'armament i equipament de les administracions públiques sotmesos a revisió periòdica i predeterminada de preus, sempre que el preu del contracte sigui igual o superior a cinc milions d'euros.

2. Requisits procedimentals

L'òrgan de contractació ha dut a terme, de conformitat amb l'article 9.7 del RD 55/2017, els tràmits següents:

- a) Sol·licitud a cinc operadors econòmics del sector de la seva estructura de costos.
- b) Elaboració d'una proposta d'estructura de costos.
- c) Tràmit d'informació pública de la proposta d'estructura de costos per un termini de 20 dies.

- d) Remissió de la proposta d'estructura de costos a l'òrgan competent per emetre l'informe valoratiu.

Pel que fa al tràmit indicat a la lletra a), l'òrgan de contractació assenyala haver tramès les sol·licituds de les estructures de costos a sis operadors econòmics del sector, si bé només ha obtingut resposta de tres. En aquest sentit, es considera que hagués estat convenient realitzar alguna consulta més, per tal d'obtenir les cinc respostes i aconseguir una informació més completa dels costos del sector, tenint en compte que, tal com s'esmenta al preàmbul del RD 55/2017, aquesta consulta es duu a terme en ordre a justificar el compliment del principi d'eficiència i bona gestió empresarial.

3. Circumstàncies que han de concórrer perquè sigui procedent la revisió de preus

Segons l'article 9.2 del RD 55/2017, cal que concorrin les següents circumstàncies per tal que sigui procedent la revisió periòdica i predeterminada de preus:

- a) Que el període de recuperació de la inversió del contracte sigui igual o superior a cinc anys, justificat de conformitat amb el criteri que estableix l'article 10 del RD 55/2017.
- b) Que estigui previst així en els plecs, que han de detallar la fórmula de revisió.

La revisió de preus està prevista als plecs del Contracte, que detallen la fórmula de revisió. L'Ajuntament ha considerat un termini de durada del contracte de 10 anys.

Els imports emprats per fer el càlcul del període de recuperació de la inversió són els que figuren als annexos 22-1 ("Informe para una propuesta de estructura de costes y la fórmula de revisión de precios del contrato de saneamiento urbano de l'Hospitalet de Llobregat") i 22-2 del PCAP. Aquests imports no coincideixen estrictament amb els que figuren a la clàusula 2a del PCAP, tampoc existeix cap mena de traçabilitat amb l'import considerat de la inversió. Així mateix, caldria revisar que aquest càlcul de fluxos de caixa no inclogui cobraments i pagaments derivats d'activitats de finançament, tal com estableix l'article 10 del RD 55/2017.

4. Estructura de costos proposada

Aquest informe té per objecte valorar la traçabilitat de la informació i la consistència econòmica del model per obtenir l'estructura de costos. Tanmateix, no n'és objecte la validació dels valors econòmics emprats, en la mesura que comportaria formular consulta a experts independents amb coneixements especialitzats quant a l'activitat objecte del contracte.

L'estructura de costos objecte d'aquest informe, proposada per l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat, parteix del seu propi estudi econòmic, conforme a les necessitats concretes del municipi i les dades aportades pels tres operadors econòmics del sector que han respost a la consulta efectuada. Menys en algun component del cost ("manteniment i reparacions"), en què la resposta d'un operador econòmic dona una desviació important respecte la

mitjana, es pot afirmar que l'estructura de costos proposada per l'Ajuntament està suficientment alineada amb les diferents estructures de costos que han aportat els operadors econòmics.

Es preveu que la major part de maquinària prevista en el contracte funcioni amb gas natural comprimit (GNC), per la qual cosa, tenint en compte les seves especificacions diferents de les de la maquinària amb altres tipus de combustible (gas-oil), seria convenient revisar la idoneïtat del pes que s'ha donat al component de "mantenimiento i reparaciones".

S'observa una traçabilitat bàsica en els càlculs dels imports totals dels elements que configuren l'estructura de costos. Aquesta traçabilitat es perd, però, al desglossar el component "Consumos para la prestación del servicio" en els components de "Electricidad", "Mantenimiento y reparaciones", "Gas" i "Compras de otros bienes y suministros". El que sí que s'ha pogut comprovar és que el component genèric "Consumos para la prestación del servicio" compren una diversitat de conceptes com assegurances de locals, de vehicles i maquinària, eines i vestuari dels treballadors i manteniment i consum de vehicles, maquinària, contenidors, telèfons, ordinadors.

5. Fórmula de revisió de preus i la seva connexió amb l'estructura de costos

La revisió ha d'estar prevista en els plecs, els quals han de detallar la fórmula de revisió a aplicar, i han d'especificar com a mínim:

- a) El desglossament dels components de cost de l'activitat objecte del contracte i la ponderació de cadascun d'ells sobre el preu del contracte.
- b) Els preus individuals o índexs de preus específics associats a cada component de cost susceptible de revisió.
- c) Els mecanismes d'incentiu d'eficiència, en el seu cas, previstos en l'article 7 del RD 55/2017.

En aquest cas, el plec de clàusules administratives particulars descriu una fórmula de revisió que aplica els pesos relatius dels components de cost, conforme l'estructura de costos proposada. Es distingeixen els components del cost revisables ("personal", "electricidad", "mantenimiento y reparaciones", "gas" i "compras de otros bienes y suministros") amb els seus índexs de variació. Cal destacar que la fórmula de revisió de preus proposada no ha incorporat cap factor que moduli la revisió en funció de l'eficiència, als quals es refereix l'article 7.8 del RD 55/2017.

Tal com s'ha esmentat en el punt anterior, no ha estat possible verificar la traçabilitat del càlcul dels components considerats com a revisables. En aquest sentit, sembla que el component corresponent a "compras de otros bienes y suministros" de la fórmula de revisió està integrat per costos corresponents a una diversitat de conceptes (assegurances, vestuari, eines, consums d'ordinadors, telèfons, etc.), agregar aquests costos –que molts d'ells no poden ser considerats revisables– a un sol component genèric implica el no compliment del que estableix l'article 7 del RD 55/2017, en ser per separat components heterogenis i aliens entre ells, no existint un índex que reflecteixi de manera precisa la seva evolució conjunta.

Cal fer notar, també, que al terme corresponent als costos no revisables, se li ha assignat un coeficient de 0,1493, quan hauria de ser de 0,1494 –d'acord amb els percentatges de l'estructura de costos-, per tal que la suma de tots els coeficients dels diferents termes de la fórmula polinòmica fos igual a la unitat.

CONCLUSIÓ

D'acord amb el que s'ha exposat i a la vista de la documentació aportada, tot i que l'estructura de costos del contracte de serveis de neteja viària, recollida de residus i neteja de clavegueram, s'adequa i respon als requeriments procedimentals establerts al RD 55/2017, a la vista dels antecedents i les consideracions d'aquest informe, cal efectuar les observacions següents:

1. Hagués estat recomanable realitzar alguna consulta més respecte als operadors econòmics del sector, així com guardar evidència de les sol·licituds respectives.
2. Es recomana revisar el càlcul del període de recuperació de la inversió tenint en compte el que s'ha esmentat a la consideració 3 respecte els valors econòmics emprats, atès la possible repercussió en la durada del contracte i la revisió de preus.
3. Es recomana revisar la traçabilitat i els valors dels costos, així com el pes assignat al component "mantenimiento i reparaciones", tenint en compte el que s'ha indicat a la consideració 4.
4. Cal replantejar la fórmula de revisió de preus, tenint en compte el que s'ha esmentat a la consideració 5, pel que respecta al component "compras de otros bienes y suministros" considerat com a revisable.
5. Seria convenient introduir en la fórmula de revisió de preus una modulació en funció de l'eficiència, tal com recomana l'article 7.8 del RD 55/2017.

Adicionalment, es recorda a l'òrgan de contractació l'obligació de comunicar a aquest Comitè de Preus, a efectes informatius, l'estructura de costos que inclogui el plec de la licitació corresponent, de conformitat amb el que disposa el mateix article 9 del RD 55/2017.

Aprovat pel Comitè de Preus de Contractes de Catalunya en la sessió duta a terme el 5 de desembre de 2023.